

Palácové zahrady na jižním svahu Pražského hradu

Poznávací test pro návštěvníky

● Ledeburská zahrada

● ● Kolovratská zahrada

● Malá Pálffyovská Zahrada

● Velká Pálffyovská zahrada

● Malá Fürstenberská zahrada

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚSTŘEDNÍ PRACOVIŠTĚ

Když se řekne zahrada, asi se vám vybaví místo obklopující chalupu nebo domek u babičky, kde trávíte volné chvíle a užíváte si různých radovánek. Taková venkovská zahrádka skýtá různá potěšení, ochutnávání ovoce, pozorování brouků a ptáčků, hledání skrýší v korunách stromů.

1. Poznáte nejznámější květiny našich zahrádek?

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

A	B
C	D
E	F

Zahrady však mají svou historii, která je bohatá a stojí za to poznat ji trochu blíže. Zveme Vás proto dnes k návštěvě zahrad pod Pražským hradem.

Vítá nás zde hraběnka **Marie Karolína Trautmannsdorfová**, která stála, spolu se svým manželem **Leopoldem Antonínem**, u zrodu nejstarší zdejší zahrady, která se dnes jmenuje **Ledeburská**. Hraběnka vás seznámí s různými zajímavostmi a také si pro vás připravila pár otázek, aby zjistila, jaké jsou Vaše znalosti.

Žít v domě se zahradou bylo vždy a je i nyní přáním mnoha lidí. Seběhnout pár schodů a octnout se v zahradě, ucítit volnost, potěšit se pohledem do korun stromů, vnímat vůni květin a zrajícího ovoce. Bosou nohou se dotýkat hebkého koberce trávy, ochutnat pár malin, naslouchat šelestu stromů a ptačím trylkům. Zahrada má zkrátka jedinečnou schopnost slastně působit na všech 5 (či možná 6) lidských smyslů současně.

2. Napište 5 lidských smyslů:

Víte co vyjadřuje tzv. šestý smysl?

Touha po přírodě provází člověka od doby, kdy žil v uzavřených hradištích, obklopených těsnými hradbami. Ty jej sice chránily před nepřítelem, ale bránily mu v bližším kontaktu s volnou přírodou.

3. Poznáte české královské hrady na obrázku?

A

B

C

D

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

Křivoklát

Zvíkov

Bezděz

Karlštejn

Středověká sídla byla obklopena hlubokými lesy, kde se pořádaly hony a lovila lesní zvěř. Pro panovníka bylo dokonce povinností účastnit se lovů, aby prokázal svou zdatnost. Jen silný a udatný panovník mohl v boji s nepřítelem vést neohroženě své vojáky do bitev.

4. Víte, který český král vedl své vojsko do bitvy na Moravském poli roku 1278, kde padl?

ZDE ZAŠKRTNĚTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

Karel IV.

Jan Lucemburský

Přemysl Otakar II.

Vladislav II.

Zahrady dokreslují pozoruhodným způsobem prostředí Malé Strany. Tato stará čtvrť je dnes spolu se Starým Městem, Hradčany a Novým Městem historickým jádrem Prahy, které je od roku 1992 zapsáno v Seznamu světového dědictví UNESCO. To znamená, že prošlo velmi přísným odborným hodnocením a členové mezinárodního výboru uznali jeho jedinečnost a odhlasovali jeho zápis do tohoto prestižního Seznamu. Místa, která jsou v Seznamu zapsána, musí dbát o zachování svých mimořádných světových hodnot pro další generace

5. Znáte 12 dalších českých památek, které jsou na tomto seznamu uvedeny

Český Krumlov	Praha	Lednice
Holašovice	Třebíč	Olomouc
Kutná Hora	Brno	Telč
Litomyšl	Kroměříž	Žďár

E

F

G

H

I

J

K

L

6. Která další česká památka by podle Vás měla být na Seznamu uvedena?

.....

Nyní se vrátíme zpět do zahrady

Půvab těchto paláců a jejich zahrad spočívá v jedinečném propojení obytného sídla s krásně uspořádanou přírodou. Necháme-li přírodu jejímu přirozenému vývoji vznikne chaos. Představit si ho můžeme jako prales, kde vše bují a roste. Naopak zahrada je zahrazený prostor, kde člověk dává přírodě řád a tvoří ji podle svých představ. Tak trochu jako Bůh, který vytvořil svět k obrazu svému.

7. Víte jak dlouho trvalo Bohu, jak je psáno v Bibli, než stvořil svět

ZDE ZAŠKRTNĚTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

jeden rok

jeden měsíc

6 dnů

6 hodin

Baroko je umělecký sloh plný bohatých a velkorysých tvarů a půdorysů, zpravidla symetricky uspořádaných. Baroku však předcházely 3 významné výtvarné slohy.

8. Víte jak se nazývaly?

ZDE PŘIŘAĎTE OBRÁZKY

Gotika	
Renesance	
Románský sloh	

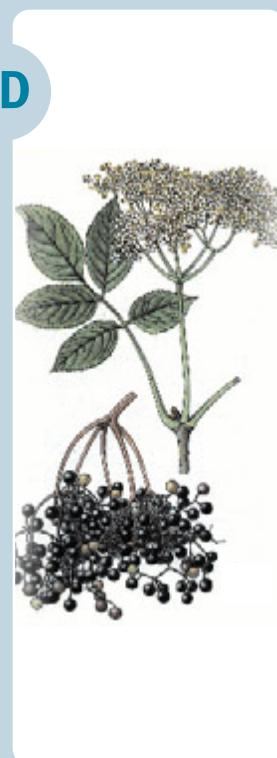
ZDE SEŘAĎTE SLOHY JAK ŠLY ZA SEBOU

Gotika	
Renesance	
Románský sloh	

Zahrady se rozkládají na jižním úbočí pod Pražským hradem, v místech původního obranného systému. Již od středověku zde vznikaly vinice a užitkové zahrady. Nepatřily však k nejstarším zahradám protože mnohem starší pražské kláštery měly vždy tzv. rajský dvůr a také užitkové zahrady s léčivými bylinami, kořením, ale i zeleninou a ovocnými stromy.

9. Poznáte tyto léčivé byliny?

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

Divizna

Levandule

Mateřídouška

Bez černý

Zahrada jednoho pražského kláštera se dochovala až do dnešních dnů a je veřejně přístupná. Najdete ji v těsné blízkosti Václavského náměstí a nese jméno bývalého kláštera.

10. Označte správný název této zahrady

ZDE ZAŠKRTNĚTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

Jiřská

Anežská

Františkánská

Josefská

Zdejší malostranské paláce a zahrady vděčí za svůj vznik velmi tragické události. Ohromný požár Hradčan a Malé Strany v roce 1541 poničil 133 domů původních obyvatel. Na Klárově se ve středověku nacházela vápenice, cihelna, zbrojnice, pekárny a další malé objekty. Po požáru dochází k rozprodávání parcel, které si kupuje šlechta, aby zde v blízkosti královského sídla budovala své rezidence. Jako jeden z posledních přichází **Albrecht z Valdštejna** a protože už zde žádné volné parcely nejsou, získává koupí i různými podvody asi 25 domů, na jejichž místě nechává postavit jedinečný palác, který dodnes obdivujeme a který se nazývá podle svého stavitel **Valdštejnský**.

11. Víte kdo byl Albrecht z Valdštejna?

ZDE ZAŠKRTNĚTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

lékař

vojevůdce

astrolog

kupec

Průčelí Valdštejnského paláce se chlubí třemi nádhernými vstupy – dva jsou po stranách a ten nejhonosnější je uprostřed. Pokud byste však chtěli vstoupit do paláce tímto prostředním vchodem, čekalo by Vás zklamání. Za nádhernými vraty je zeď a my si uvědomíme, že tento vstup vybudoval architekt jen proto, aby uprostřed průčelí vytvořil okázalý prvek. Různé motivy jsou umístěny tak, aby působily souměrně.

12. Víte jaká instituce sídlí ve Valdštejnském paláci dnes?

ZDE ZAŠKRTNĚTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

senát

nejvyšší soud

vláda

ambasáda USA

Nyní si prohlédněte vstupní část zahrady, která přímo navazuje na obytné křídlo paláce. Nazývá se parter. Dnes je tento prostor využíván k setkávání lidí při různých slavnostních příležitostech jako jsou koncerty, módní přehlídky nebo svatební obřady. Do malých otvorů v trávniku se zapustí židle a jako mávnutím kouzelného proutku se parter promění v hlediště.

13. Odhadněte, kolik sedadel se do zahrady může umístit?

Charakteristickým rysem barokních zahrad je symetrické uspořádání. Uprostřed je kašna s vodou, která symbolizuje život. Kašnu zdejší zahrady obklopují ji 4 díly trávníku ohraničené nízko sestřihanými stále zelenými keři, které se nazývají buxusy. Původně ještě zdobily parter květinové záhony uspořádané do ornamentů.

14. Až budete stoupat po schodech z parteru Ledeburské zahrady, zjistěte, které rameno schodiště nikam nevede. Pravé nebo levé?

pravé

levé

Co vedlo architekta k vytvoření tohoto dvojramenného schodiště?

15. Zkuste si představit, jak vypadaly původní květinové záhony a svou představu nakreslete:

V zahradách se setkáte s různými architektonickými prvky. Na dalších obrázcích uvidíte vždy 4 fotografie těchto prvků a vedle jejich názvy. Vaším úkolem je připojit k fotografiím správný název.

1. Sala terrena, architektonicky řešený prostor spojující obytnou část paláce se zahradou, kam umožňuje volný přístup. Poskytuje ochranu před deštěm a větrem či naopak před palčivým slunečním žářem.

2. Polygonální (mnohoúhelníkový) pavilon přičleněný k severní ohradní opěrné zdi. Tento pavilon neboli letohrádek slouží ku krásné vyhlídce. Kochati se krásnou vyhlídkou se stalo módou již v renesanci a pokračovalo i v baroku.

3. Pilíř s ozdobnou hlavicí zhotovený podle návrhu architekta Josipa Plečnika umístěný v zahradě Pražského hradu.

4. Gloriet s klenbou nesenou čtyřmi sloupy, uvnitř s freskovou výzdobou. V přízemí gloriety byla původně lázeň.

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

A	
B	
C	
D	

5. Kruhový bazén s litinovou sochou Tritona.

7. Kašna se sochou Herkula zápasícího s Kerberem (uváděno také jako socha Giganta zabíjejícího saň.)

6. „Ráno“ – drobnější terakotová socha od akademického sochaře Václava Nejtky.

8. Chrlič na barokní kašně.

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

A	
B	
C	
D	

9. Iluzivní fresková výzdoba
vyhlídkového pavilonku

11. Štuková výzdoba a nástěnné malby
znázorňují různé výjevy z římské my-
tologie a výbuch sopky Vesuv
a zničení Pompejí.

10. Sluneční hodiny, ve stuze je latinský
nápis, který v překladu znamená: „Na
světě září den a ty hodino, zaplašuj
hroživé stíny.“

12. „Zima“ – jeden ze symbolů čtyř roč-
ních období na malbě zdobící strop
glorietu.

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

A	
B	
C	
D	

13. Alianční znak v tomto případě Marie Barbory Černínové, zakladatelky Malé Fürstenberské zahrady.

15. Barokní portál umístěný na úpatí schodiště s dřevěným loubím.

14. Kryté (tunelové) schodiště vedoucí na vyhlídkovou terasu umožňující pozoruhodné průhledy, hru světla a stínu.

16. Vyhlídkový pavilon – Belveder, v italštině „belvedere“ znamená místo s krásným výhledem, rozhlednu. Zde návštěvníci obdivují jedinečný pohled na panorama Prahy. Věžice je zastřešena barokní cibulkou.

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

A	
B	
C	
D	

17. Oranžerie, nově postavená při rekonstrukci zahrady v letech 1997–2000. Její původní podoba je známa z Langweilova modelu Prahy i dalších vyobrazení. Oranžerie sloužila k ukládání nádob s citrusy v zimním období.

18. Dřevěné loubí porostlé růžemi.

19. Bylinná zahrádka s kořením a léčivými rostlinami.

20. Drobná vodní nádržka vsazená do zdi, která je porostlá přísavníkem trojcípým- *Parthenocissus tricuspidata*.

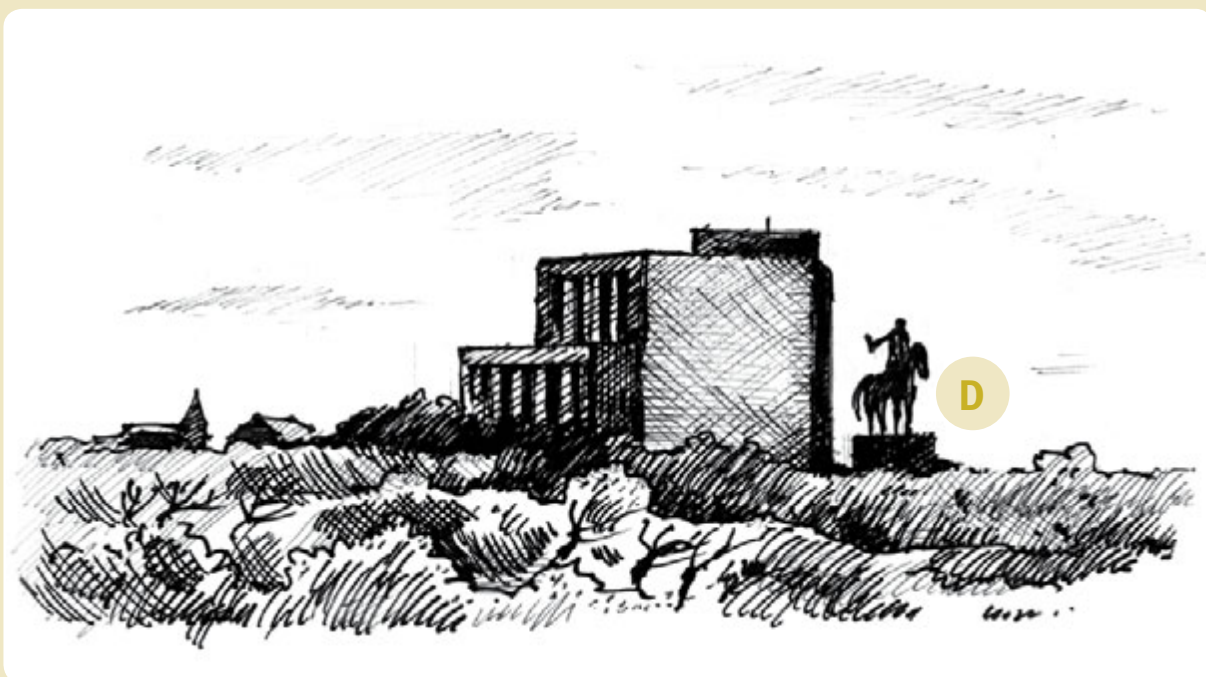
ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

A	
B	
C	
D	

Až vystoupáte na nejvyšší vyhlídku, rozprostře se před vámi jedinečný pohled na pražské panorama. Uvidíte před sebou bezpočet věží a věžiček a uvědomíte si, že přívlastek „Stověžatá Praha“ není vůbec přehnaný. Na následujících obrázcích jsou označeny některé významné pražské stavby a vaším úkolem je správně je určit. Když se budete chvíli pozorně dívat na Prahu pod vámi a uvědomíte si, ve kterých místech se tyto dominanty nacházejí, nebude úkol tak obtížný jak se na první pohled zdá.

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

- JEZDECKÁ SOCHA JANA ŽIŽKY Z TROCNOVA
- PRAŠNÁ BRÁNA
- TELEVIZNÍ VYSÍLAČ NA ŽIŽKOVĚ
- TÝNSKÝ CHRÁM

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

STAROMĚSTSKÁ RADNICE

NÁRODNÍ MUZEUM

STAROMĚSTSKÁ MOSTECKÁ VĚŽ

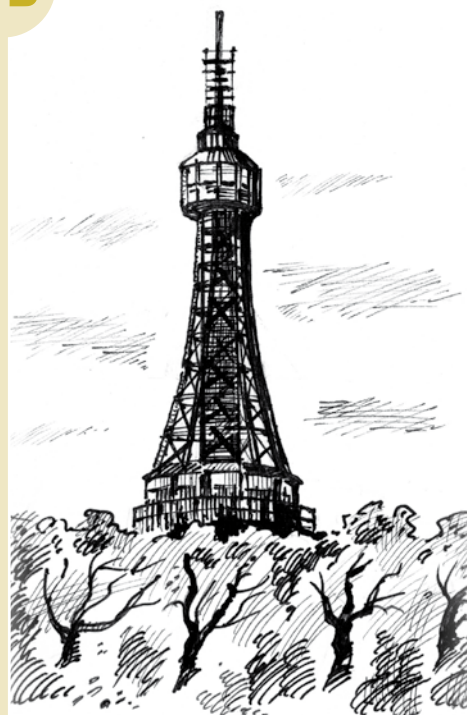
KARLŮV MOS

A

B

C

D

ZDE VYPLŇTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ

NÁRODNÍ DIVADLO

VYŠEHRAD

KOSTEL SV. MIKULÁŠE NA MALÉ STRANĚ

PETŘÍNSKÁ ROZHLEDNA

